

9.2.2011

B7-0114/2011

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνέχεια δηλώσεων του Συμβουλίου και της Επιτροπής
σύμφωνα με το άρθρο 110, παράγραφος 2, του Κανονισμού
σχετικά με την αύξηση των τιμών των τροφίμων

Hannes Swoboda, Stéphane Le Foll, Luis Manuel Capoulas Santos, Paolo De Castro, Luís Paulo Alves, Daciana Octavia Sârbu, Kader Arif, Κρίτων Αρσένης, Ricardo Cortés Lastra, Udo Bullmann, Leonardo Domenici, Robert Goebbels
εξ ονόματος της Ομάδας S&D

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την αύξηση των τιμών των τροφίμων

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 18ης Ιανουαρίου 2011 σχετικά με την αναγνώριση της γεωργίας ως στρατηγικού τομέα στο πλαίσιο της επισιτιστικής ασφάλειας,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 8ης Ιουλίου 2010 σχετικά με το μέλλον της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής μετά το 2013,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 24ης Φεβρουαρίου 2009, σχετικά με τις τιμές των τροφίμων στην Ευρώπη,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 13ης Ιανουαρίου 2009 σχετικά με την κοινή γεωργική πολιτική και την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 22ας Μαΐου 2008 σχετικά με την άνοδο της τιμής των τροφίμων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις αναπτυσσόμενες χώρες,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 110, παράγραφος 2, του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόσφατη αστάθεια τιμών σε τρόφιμα και βασικά προϊόντα έχει προκαλέσει σοβαρές ανησυχίες ως προς τη λειτουργία της ευρωπαϊκής και της παγκόσμιας αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων και λαμβάνοντας υπόψη ότι η αύξηση των τιμών των ειδών διατροφής έχει πλήξει κυρίως τις πλέον ευάλωτες κατηγορίες πληθυσμού, τόσο στις ανεπτυγμένες όσο και στις αναπτυσσόμενες χώρες· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υψηλές τιμές στα τρόφιμα βυθίζει εκατομμύρια ανθρώπων στην επισιτιστική ανασφάλεια, επιδεινώνει τις συνθήκες διαβίωσης πολλών ανθρώπων που βρίσκονταν ήδη σε επισφαλή επισιτιστική κατάσταση και απειλεί σε βάθος χρόνου την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι στην πρόσφατη σύνοδο της Επιτροπής για την Παγκόσμια Επισιτιστική Ασφάλεια στο πλαίσιο του FAO, επισημάνθηκε από την ΕΕ το πρόβλημα της εξαιρετικής ρευστότητας των τιμών και ζητήθηκε από τη νέα Ομάδα Εμπειρογνομόνων Υψηλού Επιπέδου να εκπονήσει έκθεση σχετικά με τα αίτια της διακύμανσης των τιμών και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι κλιματικά και άλλα φαινόμενα ενδέχεται να οδηγήσουν χώρες στην υιοθέτηση προστατευτικών πολιτικών, όπως έγινε για παράδειγμα στις πρόσφατες απαγορεύσεις εξαγωγών σίτου που επέβαλε η Ρωσία και η Ουκρανία, οι οποίες από κοινού εξάγουν περίπου 30% της παγκόσμιας παραγωγής σίτου,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παγκόσμια παραγωγή τροφίμων είναι ευάλωτη σε τακτά επαναλαμβανόμενα φαινόμενα, περιλαμβανομένων των επιπτώσεων των επιδημιών και ασθενειών, της διαθεσιμότητας φυσικών πόρων και των φυσικών καταστροφών, όπως

καταδείχθηκε το 2010 με την παρατεταμένη ξηρασία, τις πυρκαγιές στη Ρωσία και τις μαζικές πλημμύρες στο Πακιστάν,

- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κλιματικές αλλαγές θα οδηγήσουν σε αύξηση της συχνότητας των εν λόγω φυσικών καταστροφών και συνεπώς σε αποσταθεροποίηση της επισιτιστικής ασφάλειας,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εκτιμώμενη αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού από 7 σε 9,1 δισεκατομμύρια θα καταστήσει αναγκαία αύξηση κατά 70% των προς διάθεση τροφίμων έως το έτος 2050, σύμφωνα με την Οργάνωση Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO),
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι επισιτιστική ασφάλεια δεν σημαίνει απλώς διαθέσιμες ποσότητες τροφίμων αλλά περιλαμβάνει, σύμφωνα με τον FAO, το δικαίωμα στη διατροφή αλλά και την πρόσβαση όλων σε υγιεινή διατροφή· λαμβάνοντας υπόψη ότι, μέσω της διαρκούς βελτίωσης της ανταγωνιστικότητάς της, η Ευρώπη μπορεί να συμβάλει στην παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια,
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι η επισιτιστική ασφάλεια είναι κεντρικής σημασίας θέμα για την Ευρώπη και απαιτεί συνέπεια και συντονισμό μεταξύ των διαφόρων κατά τομέα πολιτικών σε επίπεδο ΕΕ, συγκεκριμένα δε της ΚΓΠ, της ενεργειακής πολιτικής, των ερευνητικών προγραμμάτων, των πολιτικών ανάπτυξης και εμπορίου καθώς και της ρύθμισης του χρηματοπιστωτικού τομέα·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σημειώθηκε επιδείνωση της αστάθειας των τιμών στις αγορές ειδών διατροφής και γεωργικών προϊόντων εν συνεχεία του νόμου των ΗΠΑ «Commodity Futures Modernization Act», του 2000, ο οποίος απορύθμισε τις συναλλαγές βασικών προϊόντων στις ΗΠΑ, και εν συνεχεία της εισόδου θεσμικών επενδυτών στις αγορές βασικών προϊόντων·
1. τονίζει ότι ένας δυνατός και βιώσιμος γεωργικός τομέας στην ΕΕ καθώς και μια ακμαία και βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη, που διασφαλίζεται από μια ισχυρή ΚΓΠ είναι βασικές συνιστώσες για την αντιμετώπιση της πρόκλησης που αποτελεί η ασφάλεια τροφίμων·
 2. τονίζει ότι η ΕΕ διαθέτει τις υψηλότερες προδιαγραφές στο κόσμο σε σχέση με τη γεωργική παραγωγή και την παραγωγή τροφίμων, με ιδιαίτερη έμφαση στην ασφάλεια και την ποιότητα των τροφίμων και στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα της γεωργίας·
 3. επαναλαμβάνει ότι το δικαίωμα στην επισιτιστική ασφάλεια συνιστά βασικό και θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα και ότι επιτυγχάνεται όταν όλοι οι άνθρωποι, ανά πάσα χρονική στιγμή, έχουν φυσική και οικονομική πρόσβαση σε κατάλληλη, ασφαλή (από υγειονομική άποψη) και θρεπτική διατροφή για να μπορούν να ικανοποιούν τις διατροφικές τους ανάγκες και προτιμήσεις σε διατροφικά είδη για μια δραστήρια και υγιή ζωή·
 4. τονίζει ότι αποτελεί καθήκον της ΕΕ η διατροφή των πολιτών της και εκτιμά ότι η εξακολούθηση των γεωργικών δραστηριοτήτων εντός της ΕΕ είναι κεντρικής σημασίας από αυτή την άποψη· επισημαίνει την πτώση των αγροτικών εισοδημάτων εντός της ΕΕ, λόγω του αυξανόμενου κόστους παραγωγής και της αστάθειας των τιμών που επιδρούν

αρνητικά στην ικανότητα των γεωργών να διατηρούν τα επίπεδα παραγωγής· τονίζει το κόστος που πρέπει να επωμιστούν οι Ευρωπαίοι αγρότες προκειμένου να ανταποκριθούν στις αυστηρότερες σε ολόκληρο τον κόσμο προδιαγραφές ως προς την ασφάλεια των τροφίμων, την καλή μεταχείριση των ζώων, το περιβάλλον και τα εργασιακά δικαιώματα· τονίζει ότι οι αγρότες πρέπει να ανταμείβονται για τούτα τα πρόσθετα βάρη που επωμίζονται και για την παροχή δημόσιων αγαθών στην κοινωνία που διασφαλίζουν·

5. επισημαίνει ότι πλέον εκτεθειμένοι στον αρνητικό αντίκτυπο της αστάθειας των τιμών και της επισιτιστικής κρίσης είναι οι φτωχοί στις αναπτυσσόμενες χώρες· απευθύνει σχετικά έκκληση σε όλα τα κράτη μέλη να διπλασιάσουν τις προσπάθειές τους προκειμένου να υλοποιήσουν τις δεσμεύσεις τους όσον αφορά τον ΑΣΧ 1 (μείωση της πείνας κατά το ήμισυ έως το 2015), ιδίως μέσω της σημαντικής αύξησης του μεριδίου της επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας που αναλογεί στην γεωργία·
6. αναγνωρίζει ότι η διασφάλιση ενός επαρκούς εφοδιασμού σε τρόφιμα αποτελεί ουσιώδη συνιστώσα της επισιτιστικής ασφάλειας αλλά αναγνωρίζει επίσης ότι η πρόσβαση στα τρόφιμα και οι προσιτές τιμές αυτών προϋποθέτουν προσπάθεια εξασφάλισης ικανοποιητικού επιπέδου διαβίωσης, ιδίως για εκείνους που δεν διαθέτουν επαρκείς οικονομικούς πόρους και συχνά είναι παιδιά, ηλικιωμένοι, μετανάστες, πρόσφυγες και άνεργοι·
7. επισημαίνει ότι η κλιματική μεταβολή και τα ακραία καιρικά φαινόμενα που ευθύνονται για τις ξηρασίες και τις πλημμύρες θα γίνουν πιθανώς αιτία να μειωθούν οι φυσικοί πόροι και οι αποδόσεις των γεωργικών καλλιεργειών· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την εφαρμογή της σχετικής με τις κλιματικές μεταβολές νομοθεσίας στα κράτη μέλη και να εξετάσει το ενδεχόμενο λήψης περαιτέρω μέτρων με σκοπό την προσαρμογή σε τούτες τις νέες προκλήσεις· επισημαίνει ότι είναι ανάγκη να εντείνουν τα κράτη μέλη τις προσπάθειές τους για προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας στις κλιματικές μεταβολές μέσω της αξιοποίησης των υπάρχοντων χρηματοδοτικών μέσων· επισημαίνει ότι τα μέτρα προσαρμογής πρέπει να επιδιώκουν την αύξηση της βιωσιμότητας τόσο από περιβαλλοντική όσο και από οικονομική άποψη· παροτρύνει τα κράτη μέλη να καθιερώσουν επαρκή μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων προκειμένου να περιορίσουν τις αρνητικές επιπτώσεις των φυσικών καταστροφών στην γεωργική παραγωγή·
8. διατυπώνει εκ νέου την ανάγκη συνεργασίας στο θέμα της κλιματικής μεταβολής μεταξύ ΕΕ και αναπτυσσόμενων χωρών· επισημαίνει ιδίως την ανάγκη για μεταφορά τεχνολογίας και οικοδόμηση δυνατοτήτων· τονίζει ότι η αντιμετώπιση της κλιματικής μεταβολής πρέπει να ενσωματωθεί σε όλες τις σχετικές πολιτικές της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας για την ανάπτυξη·
9. φρονεί ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην στήριξη και στην εδραίωση των οργανικών γεωργικών συστημάτων μικρής κλίμακας που απευθύνονται στην τοπική και περιφερειακή κατανάλωση και αποτελούν τον πλέον αποτελεσματικό και από περιβαλλοντική άποψη βιώσιμο τρόπο αξιοποίησης της γης·
10. αναγνωρίζει ότι η απελευθέρωση του εμπορίου γεωργικών διατροφικών προϊόντων και γεωργικών βασικών προϊόντων έχει θέσει τους μικροκαλλιεργητές, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες, ενώπιον πολλών νέων προκλήσεων· συντάσσεται με την άποψη

ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί η επισιτιστική ασφάλεια, πρέπει όλες οι διεθνείς εμπορικές διατάξεις και συμφωνίες να λαμβάνουν υπόψη τους τον ενδεχόμενο αντίκτυπο στην γεωργία και στην πρόσβαση στα τρόφιμα·

11. τονίζει ότι τα ολιγοπώλια σπόρων έχουν καταστροφικές συνέπειες για τη βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων μικρής κλίμακας διότι ευνοούν την εξάρτηση από περιορισμένο αριθμό εταιρειών για την αγορά σπόρων και εξειδικευμένων λιπασμάτων·
12. φρονεί ότι οι παράγοντες που συμβάλλουν στις αυξήσεις των τιμών των γεωργικών πρώτων υλών πρέπει να εξετασθούν με ολοκληρωμένο και σφαιρικό τρόπο· υπογραμμίζει την ανάγκη ολοκληρωμένης πολιτικής απάντησης και σφαιρικής στρατηγικής για την αντιμετώπιση του ζητήματος των αυξήσεων των τιμών των γεωργικών πρώτων υλών, με έμφαση στις παραμέτρους της γεωργικής παραγωγικότητας, της βιώσιμης ανάπτυξης, της επισιτιστικής ασφάλειας, του εμπορίου, των τεχνολογικών εξελίξεων, της ενέργειας·
13. πιστεύει ότι οι χρηματοπιστωτικές και γεωργικές αγορές σήμερα είναι περισσότερο αλληλεξαρτώμενες από ποτέ· θεωρεί ότι μια αμιγώς ευρωπαϊκή απάντηση δεν επαρκεί πλέον και ότι πρέπει η Ευρώπη να δράσει σε συνάρτηση με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανώσεις όσον αφορά τα ζητήματα της αστάθειας των τιμών και της επισιτιστικής ασφάλειας· εκτιμά ως εκ τούτου ότι απαιτείται επείγοντως μεγαλύτερη διαφάνεια και καθιέρωση ελάχιστων κατωφλίων για τους φορείς που δραστηριοποιούνται στις αγορές των βασικών προϊόντων·
14. καλεί μετ' επιτάσεως την G20 να συντονίσει διεθνώς τη δημιουργία μηχανισμών πρόληψης κατά των υπερβολικών διακυμάνσεων των τιμών και να καταβάλει προσπάθειες για θέσπιση ρυθμίσεων, ειδικά σχεδιασμένων για την αντιμετώπιση επισιτιστικών και γεωργικών κρίσεων· καλεί την G20 να εξασφαλίσει τη σύγκλιση των ρυθμίσεων σχετικά με τα τρόφιμα και τα βασικά γεωργικά αγαθά και να διασφαλίσει τη συμμετοχή χωρών που δεν ανήκουν στην G20·
15. καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει κατάλληλες προτάσεις στις επικείμενες αναθεωρήσεις της οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και της οδηγίας για την κατάχρηση της αγοράς, ούτως ώστε να αντιμετωπισθούν τα ζητήματα που ανακύπτουν στις αγορές τροφίμων και βασικών γεωργικών αγαθών·
16. υποστηρίζει, σ' αυτό το πλαίσιο, μια αναθεώρηση της ισχύουσας νομοθεσίας για τα χρηματοδοτικά μέσα, με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας των εμπορικών συναλλαγών και την πρόβλεψη ελάχιστων κατωφλίων για τους φορείς που δραστηριοποιούνται σε αυτές τις αγορές· υπενθυμίζει ότι τα χρηματοδοτικά μέσα πρέπει να υπηρετούν την οικονομία και να βοηθούν τη γεωργική παραγωγή να ξεπερνά τις κρίσεις και τα κλιματικά φαινόμενα· εκτιμά συγχρόνως ότι δεν πρέπει να επιτρέπεται στους κερδοσκόπους να θέτουν σε κίνδυνο γεωργικές εκμεταλλεύσεις που υπό φυσιολογικές συνθήκες είναι απολύτως αποδοτικές·
17. τονίζει ότι πρόσβαση σε αγορές τροφίμων και βασικών γεωργικών αγαθών πρέπει να έχουν μόνο εκείνες οι επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν παράγωγα προϊόντα προς αντιστάθμιση έκτακτων γεγονότων και ότι πρέπει αυτή να περιορίζεται σε εξειδικευμένους εμπόρους και χρηματομεσίτες που δεν έχουν εμπορικά συμφέροντα σε αυτές τις αγορές·

18. σημειώνει ότι ο δείκτης τιμών στις χρηματοπιστωτικές αγορές για τα πρωτογενή γεωργικά προϊόντα δεν υπήρξε ποτέ τόσο ασταθής· παρατηρεί ότι οι τιμές των βασικών προϊόντων διατροφής αυξήθηκαν σημαντικά το 2010· γνωρίζει ότι, σύμφωνα με το μηνιαίο δελτίο της ΕΚΤ για τον Ιανουάριο, οι τιμές των σιτηρών αυξήθηκαν πράγματι κατά 91%, του αραβοσίτου κατά 57%, της σόγιας κατά 33% και της ζάχαρης κατά 32%·
19. υπογραμμίζει το γεγονός ότι τα γεγονότα αυτά οφείλονται μόνο εν μέρει σε βασικά μεγέθη της αγοράς όπως η προσφορά και η ζήτηση, αποτελούν δε, κατά μεγάλο μέρος, αποτέλεσμα της κερδοσκοπίας· σημειώνει ότι η κερδοσκοπική συμπεριφορά είναι υπεύθυνη για περίπου το 50% της πρόσφατης ανόδου των τιμών· συμφωνεί με τα συμπεράσματα του ειδικού εισηγητή του ΟΗΕ για το δικαίωμα στη διατροφή σχετικά με το ρόλο που παίζουν οι μεγάλοι θεσμικοί επενδυτές, όπως τα αμοιβαία κεφάλαια κινδύνου, τα ασφαλιστικά ταμεία και οι τράπεζες επενδύσεων – τα οποία γενικά δεν έχουν άμεσο ενδιαφέρον για τις γεωργικές αγορές – ως παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τους δείκτες των τιμών εμπορευμάτων με τις ενέργειές τους στις αγορές παραγώγων προϊόντων·
20. καταδικάζει σθεναρά τις δραστηριότητες των κερδοσκόπων στα παγκόσμια βασικά προϊόντα, στις γεωργικές πρώτες ύλες και στον τομέα της ενέργειας, δραστηριότητες που συμβάλλουν στην αύξηση της αστάθειας των τιμών και στην επιδείνωση της παγκόσμιας επισιτιστικής κρίσης· τονίζει ότι είναι απαράδεκτο το γεγονός ότι η πείνα ορισμένων μπορεί να αποτελέσει κέρδος άλλων και ζητεί να υπάρξει επαρκής νομοθετική ρύθμιση και αποτελεσματική εποπτεία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο προκειμένου να μην επιτραπεί στην κερδοσκοπία να καταπατήσει το δικαίωμα στη διατροφή·
21. καλεί την ΕΕ να λάβει συγκεκριμένα μέτρα κατά της φτώχειας μέσω της έγκρισης συνεκτικής πολιτικής που θα ενσωματώνει τους τομείς του εμπορίου, της ανάπτυξης και της κοινής γεωργικής πολιτικής και θα έχει ως στόχο την αποτροπή οποιωνδήποτε άμεσων ή έμμεσων αρνητικών επιπτώσεων στις οικονομίες των αναπτυσσόμενων οικονομιών·
22. υπογραμμίζει το σημαντικό ρόλο που προβλέπεται σήμερα για την ΕΑΚΑΑ όσον αφορά την εποπτεία των αγορών βασικών αγαθών· καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει την ικανότητα της ΕΑΚΑΑ να φέρει αποτελεσματικά σε πέρας την αποστολή που της έχει αναθέσει ο νομοθέτης· καλεί την Επιτροπή να προβληματιστεί σχετικά με τη δυνατότητα εκχώρησης στην ΕΑΚΑΑ περισσότερων εξουσιών για την πρόληψη της χειραγώγησης και της κατάχρησης των αγορών βασικών αγαθών·
23. τονίζει ότι δεν είναι δυνατόν να ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα κατά των μεγάλων διακυμάνσεων των τιμών χωρίς αποθέματα παρέμβασης ή στρατηγικά αποθέματα· θεωρεί επομένως ότι ο ρόλος των μέσων παρέμβασης στην αγορά πρέπει να ενισχυθεί στη μελλοντική ΚΓΠ·
24. τάσσεται υπέρ μιας πιο δυναμικής ευρωπαϊκής δράσης για την καταπολέμηση του προβλήματος της κερδοσκοπίας, στην οποία θα περιλαμβάνεται ανάθεση εντολής στις κανονιστικές αρχές και στις αρχές εποπτείας περί περιορισμού της κερδοσκοπίας· πιστεύει ότι τα παράγωγα βασικών προϊόντων διαφέρουν από άλλα χρηματοπιστωτικά παράγωγα και ότι θα πρέπει να αποτελούν το αντικείμενο διαπραγματεύσεων μόνο από φορείς με νόμιμα συμφέροντα στην προστασία των γεωργικών προϊόντων έναντι των

κινδύνων και από άλλες κατηγορίες ατόμων που συνδέονται άμεσα με την γεωργική παραγωγή στην πράξη· ζητεί από την Επιτροπή να μεριμνήσει ώστε οι συναλλαγές που αφορούν τα παράγωγα ειδών διατροφής να περιορίζονται, κατά το μέγιστο δυνατόν, σε εκείνους τους επενδυτές που συνδέονται άμεσα με τις γεωργικές αγορές·

25. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.